Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVIII., št. 213 — Ljubljana, petek 20. septembra 1935 — Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon' št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ITALIJA PRED KONČNO ODLOČITVIJO

Zadnji napori za kompromisno rešitev italijansko - abesinskega spora — V pričakovanju italijanskega odgovora na ženevske predloge

Ženeva, 20. septembra. w. Predlogi odbora petih še niso objavljeni, vendar pa trdijo, da se ima Italiji odstopiti gotovo ozemlje Abesinije, dočim bi Abesinija dobila morsko pristanišče ter gotovo le ozemlja francoske in angleške Somalije. Velika Britanija in Francija bi razen tega ponudili Italiji pomoč s precejšnjimi finančnimi sredstvi za gospodarsko eksploatacijo Abesinije. Ta gospodarska eksploatacija bi se pospešila z nekakšno mednarodno vlado, ki bi poleg abesinske vlade dobila važne pravice. V podrobnostih stremijo predlogi odbora petih po izpopolnitvi javne službe v Abesiniji z reorganizacijo policije, obmejnih in carinskih organov, z reorganizacijo celokupnih financ in davščin ter z izkoriščanjem zemeljskih zakladov, petrolejskih vrelcev itd.

Z italijanskim pristankom se ne more računati ker na angleški strani vztrajajo na zahtevi po zaščiti suverenosti Abesinije in razmejitvi gospodarskih vplivov ob istočasnem upoštevanju interesov drugih velesil, kar pomeni, da bi se gospodarska eksploatacija Abesinije ne smela izvajati pod italijanskim vodstvom, temveč pod kontrolo Društva narodov.

Francoski ministrski predsednik Laval je imel ponovno daljši razgovor z baronom Aloisiem o celotnem kompleksu abesinsko-italijanskih problemov. Laval je naprosil Aloisia, naj glede na poostritev položaja in nevarnost še večjega spora osebno informira predsednika vlade Mussolinija, baron Aloisi pa se še ni mogel odločiti za odhod v Rim ter je odgovoril, da bo šele takrat odpotoval v Rim, ko ga bodo poklicali.

Britanska delegacija ne želi nikakega zavlačevanja, vzlic temu pa je za to, da se da Italijanom dovolj časa za premislek, ker gre res za poslednjo možnost mirne in sporazumne likvidacije spora. Proti kakršnimkoli nadaljnjim koncesijam Italiji bi odločno nastopili tudi zastopniki nekaterih manjših držav. Po vsej priliki bi predlagali, da se sedanje zasedanje DN, ki bi se imelo po programu končati že 23. septembra, nadaljuje, dokler se ne doseže sporazum.

Nova konferenca treh velesil?

Pariz, 20. septembra, g. Dejstvo, da Mussolini po izročitvi predlogov odbora petih ni takoj prelomil zveze z Ženevo, temveč si je izprosil čas za premislek do jutri, je v Parizu napravilo dober vtis. **Kljub temu je upanje v mirno rešitev spora zelo malenkostno, čeprav ni izključeno, da bo Mussolini pod vtisom angleških vojnih priprav sprejel načrt odbora petih kot podlago za pogajanje o sklicanju nove konference treh velesil.**

Listi razpravljajo o možnostih do katerih bi prišlo po italijanski odklonitvi ženevskih predlogov. Kar se tiče stališča Francije, je časopisje razdeljeno v dva tabora. Nacionalistični listi, razen »Echa de Paris«, zahtevajo nevtralnost Francije, levičarski pa najostrejšo uporabo določb pakta Društva narodov. Veliki informacijski listi zavzemajo nejasno stališče. Zastopajo sicer vladno politiko na podlagi pakta DN, imajo pa obenem prijazne besede za Italijo. Samo »Petit Parisien« zavzema izrecno Italiji prijazno stališče in poziva Mussolinija, naj spomenico odbora petorice sprejme vsaj kot podlago za pogajanja ter pripominja, da more tako ponudbo brez drugega sprejeti, ne da bi se ponižal.

Italija vztraja na maksimalnih zahtevah

Rim, 20. septembra w. Pred koncem tedna se ne more pričakovati odločitev italijanske vlade o predlogih odbora petih ki so bili v sredo v Ženevi izročeni italijanskemu zastopniku baronu Aloisiju. Mogoče se bo ta odločitev zavlekla celo do ponedeljka. O vsebini predlogov je tukaj prav tako malo znanega, kakor o ostalem svetovnem tisku. Italijanski listi še vedno poudarjajo, da vztraja Italija sleikoprej na svojih maksimalnih zahtevah napram Abesiniji. ženevski poročevalec »Popolo d'Italia« izjavlja, da more italijanski odgovor obstojati samo v jasni in odločni odklonitvi predlogov odbora petih, če so po vsebini res taki, kakor zatrjujejo v ženevskih političnih krogih.

Italija zbira zlato

Pariz, 20. septembra. AA. Italijanska vlada je sporočila francoski vladi, da namerava prodati vse francoske državne papirje, ki se nahajajo v njeni posesti, in sicer za zlato. Tukajšnji finančni krogi trdijo, da je francoska narodna banka pripravljena kupiti te rente za miljardo frankov in sicer tako, da bo dala Italiji predujem 400 milijonov frankov, nato bo pa te papirje postopno odkupila.

Evakuacija abesinskih mest

Addis Abeba, 20. septembra. d. Guverner Hararja je izdal proglas v katerem poziva vse vojaške obveznike, naj bodo pripravljeni za vpoklic v vojaško službo. Vsi, ki bi se hoteli odtegniti tej dolžnosti, bodo kaznovani s smrtjo na vešalih.

V pričakovanju italijanskega napada, je prebivalstvo evakuiralo mesti Aduo in Asauer. Egiptski državljani so dobili nalog, naj se takoj vrnejo v svojo domovino.

Belgija na strani Anglije

Bruselj, 20. septembra. AA. Ministrski svet je imenoval odbor ministrov, ki bo proučeval vprašanja mednarodnega položaja. Odbor je ustanovil ministrski svet na podlagi poročila predsednika ministrskega sveta in zunanj. ministra Van Jeelanda, ki ga je poslal iz Ženeve. Posebna naloga odbora bo proučiti posledice, ki bi utegnile nastati zaradi nadaljne poostritve ženevskih pogajanj o italijansko-abesinskem sporu, v kolikor bi se nanašale na Belgijo. V sedanjem sporu bo Belgija zavzela stališče, ki najbolje ustreza njenim interesom, z drugimi besedami, Belgija se bo postavila na stran Velike Britanije.

Grški protest v Rimu

Atene, 20. septembra, b. Grška vlada je sklenila, da bo posredovala pri italijanski vladi zaradi pojava italijanskih vojnih ladij v grških vodah.

Zastopnik zunanjega ministra Maksimosa, kmetijski minister Teodoris je izjavil zastopnikom tiska:

Grčija spremlja z največjo pozornostjo mednarodni položaj in upa v mirno ureditev. Grčija je z Italijo in z Abesinijo v najboljem razmerju [illegible] zato načelo načelo stroge nevtralnosti. Če bi bila prisiljena [illegible] bo stopila v zvezo s prijateljskimi državami Balkanske zveze.

Glede gibanja italijanskih vojnih ladij v grških vodah brez grškega dovoljenja je minister Teodoris mnenja, da to vprašanje ni splošnega značaja, ker gre tu za prijateljsko državo, ki je zaradi tega zadosti utemeljila ta svoj postopek.

Zvišanje zavarovalnine za ladje

New York, 20. septembra. Ameriške zavarovalne družbe so zvišale zavarovalne premije za ladje, ki plujejo po Sredozemskem morju v Eritrejo in Somalijo, kar za 1000%. Premije za zavarovanje proti vojni nevarnosti se bodo določale le od časa do časa. Govore, da bodo vodilne zavarovalnice sklicale konference, ker je treba računati še z zvišanjem zavarovalnih premij.

Sankcije proti napadalcu

V Ženevi že razpravljajo zaupno o sankcijah proti Italiji, če bi začela ofenzivo proti Abesiniji

Ženeva, 20. septembra. d. Čeprav še ni prispel oficijelni odgovor italijanske vlade na predloge odbora petih, računajo kot gotovo da bo negativen, zaradi česar v krogih DN že razpravljajo o morebitnih posledicah. Ker je odbor petih v svojih pobudah prekoračil okvir pakta DN glede na suverenost Abesinije, sili oficijelne kroge v Ženevi k izjavam, da je bilo vse, kar je bilo doslej storjenega, izvršeno izven sveta DN, ki še ni odobril njegovih predlogov. Zato morejo pred svetom DN doživeti še izpremembe, ker gre za revizijo mej države, ki je članica DN.

Če bo torej Mussolini odbil pobude odbora petih, ne bo svet DN smatral tega za svoj neuspeh ter bo nadaljeval svoje postopanje po določbah pakta DN, ker se imajo rešiti, če ne pride do kompromisa medsebojne obtožbe Italije in Abesinije.

V pričakovanju negativnega italijanskega odgovora na predloge odbora petih že proučujejo v glavnih delegacijah možnost uporabe čl. 16 pakta, ki določa sankcije po neuspelem posredovanju za dosego sprave. Po včerajšnjem razgovoru s Edenom in Aloisiem je francoski ministrski predsednik Laval precej jasno označil francoskim novinarjem predmet svojih razgovorov. Gre za sankcije, ki se jim Francija noče izogniti kljub svojemu prijateljstvu s Francijo.

V angleških krogih precej hladno premotrivajo položaj ter pravijo, da ne bodo v nobenem primeru prekoračili mej, označenih v pobudah odbora petih. Že sedaj govore o možnosti uporabe čl. 16 pakta DN za primer italijanske ofenzive v Abesiniji. Zbiranje angleške vojne mornarice na Sredozemskem morju smatrajo popolnoma v skladu s čl. 16 pakta, ki določa, da more svet DN odrediti države, članice Društva narodov, naj s svojimi vojaškimi silami na kopnem in na morju pomagajo skrajšati morebitno vojno. Kakor trdijo v Ženevi, se Anglija tej obveznosti ne bo izognila in jo bo v danem primeru tudi prevzela.

Francosko - angleški dogovor

London, 20. septembra. AA. Reuterjev urad poroča: **Vse kaže, da so se zaupni razgovori med Anglijo in Francijo končali z uspehom in da sta obe državi sklenili nastopiti proti Italiji z gospodarskimi sankcijami. Prvi ukrep bo odklonitev kreditov, ki jih prosi Italija.**

Enotnost angleškega naroda

London, 20. septembra. Od včeraj je prenehalo vsako upanje v mirno rešitev italijansko-abesinskega spora. V splošnem so prepričani, da je Italija odločena vkorakati v Abesinijo. Razen splošnih fraz se v nobenem listu ne najde nobeno namigavanje kaj se bo zgodilo, če bo italijanska vlada tudi oficijelno odklonila predloge odbora petih.

»Times« se danes bavi s krizo, ki je zaradi vprašanja sankcij, izbruhnila v delavski stranki in ki ne more več izpremeniti dejstva, kakor poudarja, da stoji ves narod strnjen za vlado in njeno politiko v Društvu narodov. »Daily Mail«, ki je doslej ostro kritiziral politiko vlade v Društvu narodov, je danes izpremenil svoje pisanje. List sicer še vedno trdi, da je sedanja zunanja politika napačna, obenem pa izjavlja, da obstoja sedaj, ko je vlada pač tako nastopila, za angleški narod samo ena odločitev: Pravica ali krivica, vendar pa je Anglija naša domovina, vsi se moramo strnjeno postaviti za vlado ter podpirati vse ukrepe, ki jih bodo sklenili ministri.

Lloyd George o abesinski aferi

London, 20. septembra. AA. Bivši ministrski preds. Lloyd George je imel govor o italijansko-abesinskem sporu in je med drugim dejal, da bi napad Italije na Abesinijo s stališča mednarodnega prava pomenil isto kakor napad, ki ga je Nemčija l. 1914. izvršila na Belgijo... Lloyd George je nadalje dejal, da odobrava govor, ki ga je imel britanski zunanji minister sir Hoare v Ženevi, vendar pa je takoj dodal, da s tem noče reči, da on odobrava tudi celotno politiko britanske vlade v italijansko-abesinskem sporu.

Likvidacija afere Jacob

Bern, 19. sept. n. Nemške oblasti so nemškega emigranta, novinarja Salomona Jacoba, ki so ga pred meseci na švicarskem ozemlju ugrabili nemški narodni socialisti in odvedli v Nemčijo, na podlagi sklepa arbitražnega sodišča danes zopet izročile švicarskim oblastim. S tem je afera Jacob, ki je močno skalila dobre odnošaje med Švico in Nemčijo, likvidirana in je dobila Švica popolno zadoščenje.

Novinar Jacob je bil takoj po prihodu v Basel aretiran in ga bodo švicarske oblasti po sklepu zveznega sveta zaradi raznih prestopkov kot nezaželjenega tujca izgnale iz Švice.

Spominjajte se CMD

Avstrijske želje

Avstrija pričakuje od podunavskega pakta priznanje enakopravnosti v oboroževanju

Pariz, 20. septembra w. Avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg je imel razgovor z zastopnikom agencije Havas, v katerem je ponovno poudarjal, koliko važnost polaga Avstrija na to, da bi Društvo narodov priznalo njeno enakopravnost na vseh poljih, zlasti na vojaškem področju. Ni mogoče misliti, da bi Avstrija podpisala kak pakt, kakor na podlagi enakopravnosti. Zaradi tega sem, je dejal Berger-Waldenegg, prepričan, da nam bo podunavski pakt prinesel enakopravnost, ki jo zahtevamo. Vidim dober znak v tem, da hočejo velesile pospešiti sklep podunavskega pakta. Pogajanja o tem vprašanju potekajo ugodno, ter dokazujejo nezmožnost preloma od odnošajev med evropskimi državami. Na koncu je Berger-Waldenegg demantiral vse v inozemstvu razširjene vesti o nestabilnosti Schuschniggove vlade.

Odklonjena italijanska prošnja

London, 20. septembra. AA. »Star« piše: Mussolini je v istem trenutku, ko ograža neodvisnost Abesinije, zopet pozval britansko vlado, naj pristane na izpremembo podunavskega pakta, ki mu je namen zavarovati neodvisnost Avstrije ali bolje, kabineta fašističnih lutk na Dunaju. Angleška vlada je italijanskega poslanika, ko ji je predlagal te izpremembe, sprejela zelo nemilostno. Poudarila je, da bo šele tedaj začela proučevati pakt, ko bo urejeno abesinsko vprašanje v duhu določb pakta DN.

Velika konjunktura vojne industrije

New York, 20 septembra, d. Browning, lastnik tovarn za topove in municijo ter sin iznajditelja avtomatske pištole, je po povratku v Zedinjene države iz Liega, kjer je obiskal svoje belgijske tvornice, izjavil, da je vojna neizogibna. Abesiniji je poslal velike množine pušk še pred italijanskim protestom proti dobavljanju orožja. Njegove tvornice so noč in dan zaposlene z izdelovanjem municije ter ne morejo niti zadovoljiti naročil, ki prihajajo vsak dan iz mnogoštevilnih držav.

Na newyorški borzi zadnje dni neprestano naraščajo tečaji delnic kemijskih tvornic, bakrenih rudnikov in raznih drugih oborožitvenih podjetij.

Italijanska naročila v Ameriki

London, 20. septembra. d. »Daily Herald« poroča, da je Italija naročila v Zedinjenih državah toliko strojev za izdelovanje municije, da so tvornice noč in dan zaposlene z njihovo izdelavo. Tudi tvornice letal so preobremenjene z italijanskimi naročili. Isto velja za usnjarsko in bombažno industrijo.

Zadnja pot dr. Voje Marinkovića

Beograd, 20. septembra. Dopoldne je bil slovesno izvršen pogreb bivšega predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Vojislava Marinkovića. Krsto z njegovim truplom so snoči prenesli v Saborno cerkev, ki je bila vsa črno drapirana in kjer so jo položili na katafalk med mnogoštevilne vence, ki so jih poleg drugih poklonili tudi kraljevi namestniki Nj. Vis. knez Pavle, dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović. Ob 10. dopoldne je bila v Saborni cerkvi slovesna zadušnica, ki so ji prisostvovali kraljev zastopnik general Božić, predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović z mnogimi ostalimi člani vlade, ves diplomatski zbor, mnogi višji uradniki zunanjega ministrstva, bivši demokratski narodni poslanci in ministri, bivši predsedniki vlade Uzunović, dr. Srskić, Jevtić ter mnogi drugi. Po zadušnici se je poslovil od pokojnika v imenu Narodne skupščine njen predsednik Stevan Ćirić. Ko je pogrebni sprevod prispel pred Akademijo znanosti, se je poslovil od pokojnika v imenu njegovih prijateljev bivši predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi.

Delo naših delegatov v Ženevi

Ženeva, 19. septembra AA. Druga komisija skupščine Društva narodov je proučila delo Društva narodov na higienskem in socialno-zavarovalnem polju. Poročevalec je bil jugoslovenski delegat dr. Ivan Subotić. Italijanski delegat je poročal o fašistični politiki napram kmečkemu prebivalstvu in vasi. V razpravo o poročilu jugoslovenskega delegata je poseglo več delegatov. Dr. Subotić je v svojem poročilu povedal, kaj je storila kraljevina Jugoslavija za higieno in za mednarodno sodelovanje na socialnem področju. Opaziti je bilo, da je tajništvo Društva narodov izreklo priznanje znanemu jugoslovenskemu zdravniku in higijeniku dr. Štamparju, ki se mudi na Kitajskem, in ostalim zdravnikom, ki so sodelovali pri delu Društva narodov, med temi dr Boriću. Poročilo dr. Subotića so sprejeli soglasno. Dr. Subotić je določen za poročevalca v plenumu skupščine.

Angleški prestolonaslednik pri Miklasu

Dunaj, 19. septembra. p. Angleški prestolonaslednik, ki se mudi na Dunaju, je včeraj opoldne posetil predsednika avstrijske zvezne republike Miklasa. Imela sta daljši razgovor. Vlada je o sestanku objavila kratek komunike.

Za združenje pomočniških zborov

Ljubljana, 20. septembra

V sejni dvorani Trgovskega doma je imel sinoči Pomočniški zbor svojo redno glavno skupščino. Ker niso bile na dnevnem redu volitve, je bila udeležba precej pičla. Zborovanja so se med drugim udeležili za združenje trgovcev predsednik Soss in tajnik Šmuc in zastopnik obrtne oblasti I. stopnje dr. Rupnik.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Melicer. Uvodoma se je spomnil blagopokojnega kralja Zedinitelja, potem je pa v kratkih besedah podal splošno sliko delovanja društva. Tajniško poročilo je podal g. Kravos. Prizadevanje društva glede odpiranja in zapiranja trgovin za poletno in zimsko dobo je uspelo, ker je tudi Združenje trgovcev pokazalo za to akcijo uvidevnost. Pomočniški zbor je slej ko prej vztrajal na zahtevi, da se pomočnike smatra za »višje uslužbence« in to zaradi starostnega zavarovanja. Odbor je letos pričel z akcijo, da se ustanove pomočniški zbori povsod, kjer obstojajo združenja trgovcev. Dočim obstoja trgovskih združenj v dravski banovini 28, so pomočniški zbori samo v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Ptuju. Ustanovil se je pripravljalni odbor za združenje vseh pomočniških zborov dravske banovine. Glavna naloga bodoče Zveze pomočniških zborov, ki bo imela 6. oktobra ustanovni občni zbor, bo, da organizira povsod pomočniške zbore in pa da se včlanijo dozdaj še neorganizirani trgovski pomočniki. V dravski banovini je organiziranih le 50% pomočnikov in bo treba še precejšnjega dela, da se bodo vsi tu združili v stanovski organizaciji. Tajnik je v svojem poročilu grajal premajhno zavednost članstva glede izpolnjevanja društvenih obveznosti. Slišali so se očitki, da odbor ne izplačuje nobenih podpor, čeprav se je v poslovni dobi na ta račun razdelilo nad 10.000 Din brezposelnim.

Iz poročila blagajnika Lampiča posnemamo, da je imelo društvo skoro 70.000 Din denarnega prometa. Bednostni fond je imel 5300 Din dohodkov. Na članarini se je ubralo 6520 Din, rednih in izrednih podpor pa je bilo izplačanih za 10.290 Din. Celoten saldo blagajne znaša 17.268 Din.

Požar

— V Radvanju je snoči okrog 22.15 začelo goreti poleg cerkvice stoječe gospodarsko poslopje posestnika Josipa Lašiča. Ogenj se je razširil tudi da na hleve. Prihiteli so gasilci iz Radvanja, Hoč, Maribora, Bohove, Pobrežja, Radvanja in Dev. Marije v Pobrežju. Kljub njihovemu požrtvovalnemu gašenju je vse pogorelo do tal, uničeno je vse orodje in vsi pridelki, tako da je ostalo samo golo zidovje. Škoda znaša okrog 40.000 Din, je pa deloma krita z zavarovalnino.

Poslabšanje razmerja med Poljsko in Rumunijo

Budimpešta, 20. septembra. AA. »Pester Lloyd« priobčuje članek o odnošajih med poljsko in Rumunijo, ki so se v zadnjem času močno poslabšali. Sporedno so se poslabšali tudi odnošaji med Poljsko in Češkoslovaško. Rumunski politični krogi trdijo, da se je to zgodilo zaradi pogajanj med Rusijo in Rumunijo o pristopu Rumunije k češkoslovaško-ruskemu paktu.

Borzna poročila.

Inozemske borze

Curih, 20. septembra: Beograd 7, Pariz 20.2875, London 15.165, New York 308.25, Bruselj 52, Milan 25.13, Madrid 42.025, Amsterdam 208.45, Berlin 124, Dunaj 57.40 Praga 12.74, Varšava 57.925, Bukarešta 2.50.

Imenovanje in premestitve sreskih načelnikov

Premeščeni so: sreski načelnik v Litiji Franc Podboj za banskega svetnika IV-1 vardarske banovine; sreski načelnik za ljubljansko okolico Josip Žnidaršič za banskega svetnika IV-1 drinske banovine v Sarajevu, dočim je dosedanji celjski sreski načelnik dr. Ivan Vidmar imenovan za banskega svetnika IV-2 pri banski upravi v Ljubljani. Sreski načelnik v Črnomlju Fran Vovšek iz Črnomlja za okrajnega podnačelnika v V. skupini dubrovniškega sreza; ptujski sreski načelnik dr. Zvonko Bratina je pa imenovan za političnega pravnega tajnika v V. skupini pri banski upravi v Skoplju. Za sreskega načelnika v Črnomlju je imenovan dr. Herbert Kartin, dosedanji sreski načelnik v Dolnji Lendavi; logaški sreski načelnik Fran Levičnik za sreskega načelnika v IV-2 ljubuškega okraja; sreski načelnik v Krškem dr. Tine Čuš za sreskega načelnika v IV-2 v Prijedor, a za sreskega načelnika v Krškem dosedanji novomeški sreski načelnik Anton Krajšek v V. skupini; sreski podnačelnik v Dubrovniku Franjo Maršič za sreskega načelnika v V. skupini za novomeški okraj pol. uprav. urad. ban. uprave v Ljubljani dr. Lovro Hacin za sreskega načelnika v V. skupini litijskega okraja; sreski načelnik v Ljubuškem Ivan Bavdek za sreskega načelnika v V. skupini logaškega okraja; sreski podnačelnik v Ljubljani dr. Ivan Zobec za sreskega načel. v V. skupini celjskega okraja v Celju; sreski podnačelnik iz Dolenje Lendave dr. Fran Bratina v V. sk. za načel. v istem srezu, politično upravni tajnik banske uprave v Zagrebu dr. Janko Vidic za sreskega načelnika v V. skupini ptujskega okraja v Ptuju; politično upravni tajnik pri moravski banovini v Nišu Jakob Počkaj za sreskega podnačelnika pri ljubljanskem sreskem načelstvu v Ljubljani, politično upravni tajnik pri ljubljanski banski upravi Djurin Gjurica za politično upravnega tajnika v V. skupini pri banski upravi v Banjaluki, politično upravni tajnik banske uprave v Ljubljani Rudolf Labaš za politično upravnega tajnika pri banski upravi v Zagrebu.

Vpokojeni sreski načelnik dr. Josip Hubad je imenovan za sreskega načelnika IV-2 za ljubljanskega okraj v ljubljani; sreski načelnik za Maribor levi breg dr. Ivan Senekovič za sreskega načelnika v IV. skupini za gračanski okraj, sreski načelnik za Maribor des. breg Milan Makar za sreskega načelnika IV-1 za rogateški okraj, dočim je bil za sreskega načelnika Maribor levi breg imenovan dosedanji sreski načelnik v Novi Gradiški Peter Popović, za desni breg pa dr. Janko Šiška, dosedanji svetnik pri ministrstvu notranjih zadev v Beogradu. Sreski načelnik v Slovenskih Konjicah dr. Matej Suhač je bil imenovan za sreskega načelnika IV-2 vojničkega okraja, za sreskega načelnika v Slovenskih Konjicah pa Matija Malešič, dosedanji politični upravni tajnik banske uprave v Banjaluki.

Zadnje dejanje družinske tragedije

Obravnava proti Ivanu Šušteršiču v Mariboru, ki je zastrupil svojo ženo in hčerko

Maribor, 20. septembra

V Mariboru kriminalnih senzacij ne manjka. Imeli smo Markuzzijev proces, danes pa se je pričela razprava proti Ivanu Šušteriču, ki je prav tako napeta in zanimiva.

V veliki porotni dvorani, za katero je bilo že včeraj izdanih 160 vstopnic, se je zbrala izredno velika množica ljudi, ki so hoteli prisostvovati razpravi proti dvojnemu morilcu. Pred veliki kazenski senat so pazniki privedli uklenjenega 43-letnega krojaškega mojstra Ivana Šusteriča, ki je bil že večkrat predkaznovan. Državni tožilec je po uvodnih formalnostih pričel čitati obtožnico, iz katere posnemamo naslednje:

Ivan Šusterič je obtožen, da je v noči na 1. februarja letos v Mariboru po zrelem prevdarku iz koristoljublja usmrtil z ogljikovim monoksidom svojo ženo Ivanko ter hčerko Slavico s tem, da je napeljal v sobo, kjer sta spali, pline tlečega oglja in svetilni plin.

ŽE PRVO ŽENO SPRAVIL V GROB

Šusterič je bil tudi pri vojakih krojač in je velik pohlepnež po denarju. Zato je od vojakov prinesel 14000 kron, s katerimi si je ustanovil svojo krojaško delavnico. Leta 1922 je obtoženec sprejel v delavnico mlado Primorko Milico Manilovičevo, katere stariši so imeli na Pobrežju lepo hišico z vrtom. Ker je vedel, da bo mladenka to podedovala, ga je premamil pohlep po denarju in Šusterič je začel s svojo vajenko ljubavno razmerje. Toda dekleta tako dolgo ni hotel poročiti, dokler ji niso stariši prepustili hiše, kar je za obtoženčev značaj zelo značilno. Šele ko sta napravila dedno pogodbo, da premoženje drug drugemu prepuščata, je obtoženec privolil v ženitev. Ko je Šusterič dobil oblast, je hišo na Pobrežju prodal in kupil v Krčevini drugo. Obdolženec je ravnal z mlado ženo Milico zelo surovo in je šlo to tako daleč, da je reva dobila jetiko. Mlada žena je začela hirati in čimbolj je bolezen napredovala, tem bolj je kazal svojo surovost napram Milici, ki jo je bila že sama kost in koža. Puščal jo je doma samo ter cele noči popiva. Uboga Milica je morala v delavnici delati dokler je le še bilo v njej nekaj življenja ker jo je sicer mož hudo pretepal. Ljudje so vse to opazili, kar pa obdolžencu ni delalo skrbi, še celo večkrat je dejal, da gre z ženo že itak h kraju, zato da si ne bo delal več stroškov. Reva je kmalu nato res umrla in tako je Šusterič postal lastnik hiše, kar je pač hotel, ko je ravnal tako živinsko s svojo mlado ženo.

KMALU DOBIL NOVO ŽRTEV — DRUGO ŽENO

Kmalu po smrti svoje prve žene se je obtoženi Šusterič seznanil z Ivanko Milavčevo, ki je postala druga žrtev podlega moža. Ivanka je bila takrat natakarica v Knupleževi gostilni v Vetrinjski ulici. Šusterič je znancem pravil, da Milavčeva sicer ni lepa, da pa ima denar. Ivanka si je res prihranila 20 tisočakov, njen oče Milavec s Planine pri Rakeku pa ji je obljubil za slučaj možitve 40.000 dinarjev dote. Vse to je bilo zelo dobro znano tudi obtožencu in zato je sklenil, da ugonobi tudi to žrtev. Ivanko je z lepimi besedami znal pridobiti zase da se je udala in se z njim poročila, ker ni vedela, kako je ravnal s prvo ženo. Zanimivo je, da je tudi tokrat sklenil pogodbo za ženinih 60.000 dinarjev.

ŽE TRI DNI PO POROKI PRETEPEL ŽENO

Priče pripovedujejo, da je Šusterič že tretji dan po poroki pretepel svojo drugo ženo. Odslej so bili prepiri in pretepi na dnevnem redu. Obdolženec žene ni maral, potreboval je samo njen denar. Poleg svoje žene je Šusterič imel še mnogo drugih žensk. Iskal je samo take, ki so imele denar. Če je ugotovil, da ima kaka ženska denar, je ni več izpustil iz svojih krempljev. Kljub temu, da je bil Šusterič poročen, je tudi drugim ženskam obljubljal zakon, svojo ženo pa je puščal po cele noči samo doma.

ŽENA JE VSE POTRPELA

Dasi je obtoženčeva žena vedela za početje svojega moža, je vse potrpela. Bila je namrč zdrava ženska žilave in odporne narave, kar pa je obtoženca zelo jezilo. Ni ji dajal sredstev za prehrano, toda žena si je vselej kako pomagala. Vedno je pravila, da upa, da se bo mož že ugnal in se poboljšal.

ŠUŠTERŠIČ NOSEČO ŽENO BRCAL V TREBUH

Poglavje zase je v obdolženčevem zakonu vprašanje otrok. Najprej se jima je rodila deklica. Tega otroka je Šusterič že nekako trpel. Ko pa je žena drugič zanosila, je postal nad ženo besen. Zahteval je od nje, da si da plod odpraviti, kar pa ni hotela. Pretepal je svojo ženo na take načine, da bi povzročil splav. Zato je Šusterič posebno rad brcal ženo z nogo v trebuh, vendar pa ni dosegel svojega podlega namena. Svojo ženo je prisilil, da se je z njim vozila na motornem kolesu.

ŽENA ZAHTEVALA LOČITEV

Kljub temu, da je bila obtoženčeva žena zelo potrpežljiva, ni mogla več prestajati živalskega ravnanja svojega moža. Zato je vložila tožbo za ločitev zakona. Končno sta se spravila in razveljavila dedno, pogodbo, ženi pa mora plačati 50.000 dinarjev odpravnine, vsak mesec pa 500 dinarjev preživnine, dokler ne plača zadnjega obroka. Ostala je še naprej v njegovi hiši v Gregorčičevi ulici 7 v pritlični sobici.

MOŽ PADA VEDNO GLOBLJE

Šusterič se je vedno globlje pogrezal in moralno propadal, kar je vse povzročil demonski pohlep po denarju. Istočasno je po ločitvi zakona obdelaval kar tri ženske, ki so imele denar. Vsem trem je obljubljal zakon. Prišel je v take denarne stiske, da bi mu bili hišo na dražbi prodali, zato se je odločil za strašno dejanje. Spoznal je, da bi bila smrt žene, njegova edina rešitev, ker bi ji ne bilo treba plačati odpravnine.

NA ZLOČINSKEM DELU

Šusterič je spal v podstrešni sobici, žena pa v sobi poleg krojačnice. V delavnici in v ženini sobi sta bili pečici ter je bila med obema prostoroma odprtina za dimnik, kar je obtoženec spretno izrabil. Dal si je napeljati svetilni plin lani v decembru. Značilno je, da je porabil do 26. januarja samo 1 m³ plina, kar znači, da ni plina rabil pri obrti marveč za povsem druge namene.

ŽENA SLUTILA

Od tedaj ko je imel Šusterič v svoji delavnici svetilni plin, je postala žena izredno nemirna. V njeno sobo je večkrat prihajal duh po svetilnem plinu in je zato večkrat napram ljudem izrazila bojazen, da jo hoče mož zastrupiti. Obtoženec pa še ni miroval. Dal je napraviti v dimniku novo odprtino, da je v obeh pečeh slabše »vleklo« in se je v ženini sobi zelo močno kadilo. Vsi plini so prihajali izključno le v njeno sobo.

USODNA NOČ

31. januarja zvečer je obtoženec že zgodaj odšel iz delavnice in naročil svojemu pomočniku Kojtrerju, da zaklene delavnico, češ da ima le on ključe. V resnici pa je imel tudi Šusterič ključe, s katerimi je okoli polnoči prišel v delavnico in na deval v peč zdrobljenega ogla, ki ga je zažgal, da so uhajali plini v ženino sobo. Da pa je bilo dejanje še bolj uspešno, je zamašil dimnik, da se je še bolj kadilo v sobi njegove žene. Obtoženec je tudi v likalnik nasul tlečega ogla in ga postavil v dimnik. Lahen ropot, ki ga je povzročil zločinec, je zbudil ženo in vz strahu je vžgala električno svetiljko. Ko je potihnilo smrtno hropenje njegovih žrtev, je Šusterič pogasil oglje z vodo in odprl pipo plina, da bi fingiral nesrečo. Nato pa je šel v svojo sobo ter zaspal. Ropot je slišal tudi Novaković podnajemnik Roze Virantove.

DRUGO JUTRO

Ko je drugo jutro prišel v delavnico pomočnik Kojtrer, je opazil, da v krojačnici ni vse v redu. Ker je bila soba, v kateri je spala mojstrova žena, kljub dnevu še razsvetljena, je poklical stražnika, ki je odkril strašno dejanje obtoženca. Na postelji sta ležali žena in dveletna hčerka mrtvi. Morilec pa je fingiral, da je zastrupljen ter so ga res odpeljali v bolnico od tam pa v zapor.

Lokalni ogled

Pred razpravo se je ob 8 zjutraj sestal veliki senat na kraju tragedije v Gregorčičevi ulici, kjer je bil lokalni ogled. Čeprav je bila usodna hiša prezidana, ker jo je bila kupila posestnica Lahova, so sodniki točno proučili ves položaj ter tako ugotovili nekatere podrobnosti, ki bodo potrebne za razpravo. Zlasti so se zanimali za dimnik, ki je v Šusteričevem procesu tako ogromne važnosti.

Pred senat, ki so ga tvorili predsednik dr. Tombak, in prisedniki Zemljič, dr. Kotnik, dr. Čemer in Kolšek, je stopil Šusterič z globoko hlinjenim poklonom. Čitanje obtožnice, ki je obsegala 16 tiskanih strani je poslušal brezbrižno in napravil je vtis ciničnega človeka. Tudi v teku razprave se je vedel zelo čudno.

Čitanje obtožnice

Ko je državni tožilec čital dolgo obtožnico, kar je trajalo eno uro, je v porotni dvorani zavladala popolna tišina in vse je z napeto pozornostjo sledilo njegovim besedam. Dvorana je bila nabito polna, a zanimivo je, da so večji del poslušalstva tvorile ženske. Obtoženec je sicer malomarno poslušal čitanje obtožnice, ko pa je prišel odlomek o zločinu v Gregoričevi ulici, je postal pozoren in se tu pa tam ozrl na državnega tožilca, včasih pa s prosečim pogledom na svojega zagovornika dr. Brandsteterja.

Šusterič se ne čuti krivega

Na predsednikovo vprašanje, če se čuti krivega glede dvojnega umora je odgovoril tako kakor v preiskavi, da ne. Med njim in predsednikom se je razvil dolg dialog, s katerim je obtoženec skušal pobijati obtožnico, a se je pri tem zapletal v protislovja. Ves čas preiskave je trdil, da je imel na razpolago samo en ključ delavnice in še tega je imel pomočnik, dočim je bil on brez njega. Zdaj so pa ugotovili, da so bili v resnici na razpolago trije ključi. Ko so mu to predočili, je bil ves zmeden in ni dal odgovora.

Njegov zagovornik je stavil senatu tri predloge: 1. da zasliši ravnatelja mestne plinarne ing. Tomšiča, da ugotovi, če je plin uhajal iz plinske naprave ali iz peči tlečega ognja. 2. Naj se zasliši izvedenec dimnikar o tem, če je možna zamašitev dimnikov in tretjič naj se zasliši zdravnik izvedenec o tem, če sta žrtvi podlegli zastrupljenju s svetilnim plinom ali z ogljikovim monoksidom.

Senat je vse te predloge zavrnil. Vse dopoldne je trajalo zaslišavanje Šusteriča in kakor vse kaže bo trajal proces ves dan. Verjetno je, da bo sodba izrečena še danes.

Glavni dobitek tombole v Kranju 22. septembra

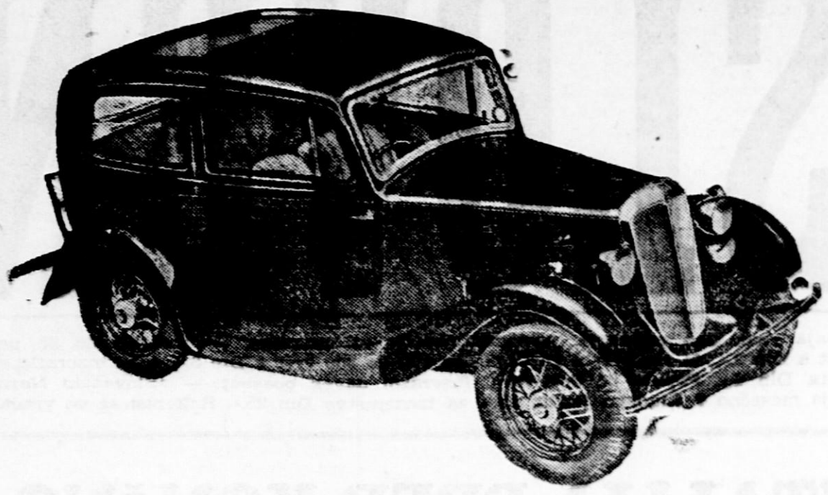

I. dobitek: nov Morris avto v vrednosti Din 45.500

Polovična vožnja na železnici z nedeljskimi kartami.
Tablice: v predprodaji po 4 Din, na dan tombole po 5 Din.

Iz Kranja

— **Dobitki letošnje tombole.** Glavni dobitek tombole, elegantni moderni Morris avto najekonomičnejši voz sedanjosti, vzbuja občudovanje v paviljonu na Mestnem trgu. — Vedno je bila kranjska tombola največja prireditev te vrste v državi. Letošnja tombola pa bo prekosila vse sedanje prireditve. Poleg avtomobila so razstavljeni tudi drugi veliki dobitki, moderna spalnica, 3 kolesa itd. Število dobitkov je vsak dan večje. Radovedneži že ugibajo kdo bo zadel avtomobil. Dosedaj se je vedno zgodilo, da so prišli vsi veliki dobitki v roke potrebnih — tako se spominja še vsa Gorenjska, da je zadela lansko leto avtomobil tovarniška delavka. Opozarjamo, da so tablice še danes in jutri po Din 4.— v nedeljo pa po Din 5.—. Ker je polovična vožnjan na železnici z nedeljskimi kartami dovoljena, bo gotovo tudi velik obisk.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 20. septembra katoličani: Evstahij, Morana.

Današnje prireditve

«KINO MATICA: «Šangaj—Newyork—Paris»

Kino IDEAL: Pripovedke o pomladi

ZKD: «Pesem pomladi» ob 14.15 v Matici.

Kino SLOGA: Poljska kri.

Dežurne lekarne

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

Drobne vesti

Ljubljana, 20. septembra.

Pred leti je bilo k nam premeščenih oziroma v prakso poslanih več dalmatinskih stražnikov, ki so si pridobili med prebivalstvom splošne simpatije. Večina teh tražnikov je zdaj premeščena v Split in snoči so jim številni prijatelji in stanovski tovariši priredili poslovilni večer v gostilni »Amerika« na Viču. Ob tej priliki jih je toplo pozdravil in jim želel prijetno bivanje v Splitu višji stražnik g. Gec, a v imenu Dalmatincev, ki niso vešči slovenščine, se je zahvalil stražnik Vončina. Pri poslovilnem večeru je igrala viška godba.

*

Poročali smo že, da so pred dnevi o priliki racije na Večni poti aretirali brezposelnega Ludvika Kolmana. Pri njem so našli zdaj nikljasto uro znamke »Axo« s kazalci, ki svetijo ponoči. Ura o kateri Kolman trdi, da jo je našel na Rožniku, je bila najbrž ukradena in naj se lastnik zglasi na policiji. Kolman je 18. avgusta v Šiški tudi napadel in oklal svojega tovariša Franca Miheliča, ki so ga morali prepeljati v bolnico.

Večerne produkcije akrobata Aleksiča, »kralja smrti« so snoči na prostrani Kongresni trg privabile več tisoč gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili vsem točkam in akrobatu navdušeno ploskali, zlasti za špiralo smrti.

Radioprogram

Sobota 21. septembra:

12.00: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, vse gre brez odmora, vse brez besed' — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila; — 13.15: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, vse gre brez odmora, vse brez besed'. — 14.00: Vreme; — 18.00: Delopust — pa dobra volja! igra radijski orkester; — 18.40: Zunanji politični pregled (dr. A. Kuhar); — 19.00: Čas vreme poročila, spored, obvestila; — 19.30: Nac. ura, Nalašišče korjstnih ruda u raznim krajevima naše države (dr. L. Marič z. g. B — 20.00: Poglejmo na gorenjsko stran! — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; — 22.15: Lahkih nog na oknog, radijski orkester.

Žalostno

Mlad zdravnik: Žalostno je na svetu, komaj postanem kje domači zdravnik, se zakonca ločita.

Proti naravi

Učitelj: Zakon privlačnosti, po katerem padajo vsa telesa na zemljo, ne pozna izjeme. Ali mi more kdo imenovati predmet, ki temu zakonu ni podvržen?

Jurček: Cene sladkorja, gospod učitelj, te neprestano skačejo.

Praktična mladina

— Gospa: Mladi gospod je dejal, da mu nočete dati denarja: vzel je revolver z mize in izjavil, da gre...

— Kaj... kaj je dejal?

— Da gre vprašat starinarja, če bi ga kupil.

Inspektor v kaznilnici

— Kaj dela jetnik, če ga vtaknete v temno celico?

— Nič, gospod inspektor.

— No, to so pa res čudne razmere. Od zdaj bo moral razvijati plošče in filme.

Pred sodiščem

— Kaj ste že zopet tu? Saj sem vam vendar oni dan rekel, da vas nočem več videti pred seboj.

— Obtoženec: Da, gospod sodnik, toda stražnik mi tega ni hotel verjeti.

MARIJ SKALAN

ROMAN **Sida Silanova**

Hotel sem Te sam poiskati in Te prositi, da postaneš čimprej moja žena. Sedlal sem že konja, da pojezdim k Tebi, ko se je naenkrat pojavil pred menoj Tvoj oče in me prosil za razgovor.

„Vi ljubite mojo hčer, gospod doktor, in ona ljubi vas," je dejal ubito.

„Da," sem odgovoril, „in pravkar sem hotel k vam, da poprosim za njeno roko."

„Pa veste, da je postala beračica?"

„To me prav nič ne ovira; nasprotno, še podžiga me. Nisem je vzljubil zaradi bogastva."

„Plemenito," je odgovoril Tvoj oče, „toda za vsem je še nekaj drugega: niste edini. Sido ljubi tudi Ervin Rogan, ki ji ne nudi le svoje roke, ampak tudi vrnitev vsega izgubljenega premoženja. Še več, vsega tega ne nudi le njej, marveč tudi meni. Vi ji tega ne morete dati, še manj pa morete vrniti meni moj izgubljeni položaj. A to hočem! Brez tega nikoli ne dovolim nikomur zakonske zveze s Sido. Proces bo zelo kratek: ako je ne prepustite Ervinu Roganu, si poženem kroglo v glavo. Tu je nabita pištola..."

Segel je v žep in mi jo pokazal. Potem je nadaljeval:

„Šele potem se lahko poročite z njo. Toda zavedajte se, da bo za vse čase nad vami mora odgovornosti za mojo smrt. Kadarkoli se ji boste približali, kadarkoli jo boste objeli ali poljubili, se boste spomnili, da ste ji ubili očeta. Zelo dvomim, gospod doktor, da bi ob tej zavesti mogli biti kdaj srečni z njo. Tem manj še, ker bom poskrbel, da bo tudi ona izvedela za to in za svojo soodgovornost. Ako se torej hočete z njo poročiti, morate prej mene umoriti. Hočete to?"

Menda Ti ni treba razlagati, kako strašen je bil zame tisti trenotek? Mislil sem, da zblaznim. Bil sem postavljen pred strašno odločitev: pustiti Tebe ali umoriti Tvojega očeta... In vendar sem še kolebal, tako velika je bila moja ljubezen do Tebe. Toda naposled sem se vdal in mu z moško besedo obljubil, da Ti ničesar ne povem o njegovem obisku pri meni in Te z obotavljanjem poizkusim pripraviti do tega, da me pustiš.

Ko si bila kmalu nato pri meni, sem izpolnil Tvojemu očetu dano obljubo, dasi sem sprva hotel le preizkusiti moč Tvoje ljubezni do mene. Kaj sem tedaj trpel, si lahko misliš. Ob koncu najinega razgovora sem pa že omahoval, in ko si mi zalučala v obraz one strašne besede, je bila moja moč strta. Planil sem za Teboj, da Ti povem resnico, a ti me nisi več poslušala. Skočila si na konja in zdirjala kakor blazna od mene. Hotel sem za Teboj, a Tvojemu očetu dana obljuba mi je ohromela noge in voljo. Vdal sem se v usodo, misleč, da nisem s tem le rešil življenje Tvojemu očetu, ampak osrečil tudi Tebe. Morda bi bila brez Silanovine nesrečna in bi mi še kdaj očitala, da sem Ti onemogočil vrnitev bogastva.

Tvoje postopanje pa je sedaj zlomilo moje moči in nisem se mogel premagati Napisal sem Ti to pismo, da izmijem iz Tvojih oči blato, ki ga vidiš na meni. Ne zaradi tega, da bi Ti oteževal položaj, o ne, samo zaradi želje po tem, da me ne bi več sodila in zaničevala.

Sedaj, ko si zaročena z Roganom in postaneš kmalu njegova žena, me Tvojemu očetu dana obljuba itak ne veže več tako, kakor me je takrat, dasi si še vedno očitam besedolomstvo. Odpusti mi zato! Ne obsojaj me in bodi srečna! Prepričan sem, da zaslužiš srečo in predvsem to, da Ti Tvoj ženin in bodoči mož docela nadomesti mene in mojo ljubezen. Zato poslednji — Zbogom!

Danilo.«

Sidi so se ob čitanju vedno bolj meglile oči, in ko je pismo prebrala do konca je krčevito zaihtela.

»Danilo me je torej zares ljubil in se je žrtvoval...« je vzkliknila med ihtenjem. »Žrtvoval za očeta in za Silanovino, kakor jaz... Oba sva žrtvi, dve stranski žrtvi. Odpusti mi...«

V dveh gostih curkih so ji lile solze po licih, kakor da bi hotele izmiti bolečino, ki je pekla Sidino dušo, v kateri so si s filmsko naglico sledila najgrenkejša čustva, ustvarjajoča divja razpoloženja. Pozabila je, da je Ervinova žena. Mislila je samo še na Danila:

»Ko bi bil sedaj tu... Padla bi pred njim na kolena, oklenila bi se njegovih nog in ga prosila odpuščanja. Kako kruta sem bila. Kako sem ga žalila. In on je trpel, plemenit... Ne, saj nisem bila vredna njegove ljubezni...«

Konj se je naveličal stanja, pomikal se je dalje, prišel na ozko skoraj skrito stezo in zavil po njej proti vozni poti, vodeči k Jasnici in dalje doli k Silanovini. Toda stopal je počasi in zamišljeno, kakor da bi vedel kaj se dogaja v Sidini duši in bi sočustvujoče trpel z njo.

»Kaj naj storim?« se je domislila naposled? Naj pohitim k njemu in ga prosim odpuščanja? Ne, tega ne morem ne smem. Naj mu pišem? Ko bi izvedel Ervin... Moj Bog, kaj naj potem storim?«

In v tem razmišljanju se je nenadoma zalotila sredi čustvovanj, ki so ji rodila težko, usodno vprašanje:

(Se bo nadaljevalo.)

DNEVNE VESTI

—**Spominske znamke s sliko kralja Aleksandra.** Minister pošt je dovolil, da pridejo 9. oktobra na dan obletnice tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. v promet spominske znamke s kraljevim likom v admiralski uniformi. Znamke so izdelane v vrednosti 0.75, 1.75, 3.50 in 7.50 Din v omejeni količini. Znamke po 0.75 so zelene, po 1.50 rdeče, po 1.75 rjave, po 3.50 modre in po 7.50 višnjeve. Te znamke se bodo rabile za frankiranje poštnih pošiljk in bodo v prometu dokler ne poidejo.

—**Inozemski novinarji v Jugoslaviji.** Na povabilo »Putnika« je prispela te dni v našo državo skupina inozemskih novinarjev, ki so krenili iz Beograda na turnejo po Jugoslaviji. Gostje posetijo poleg Skoplja, Bitolja, Ohrida in Peči še Cetinje, Podgorico, Berane, Boko Kotorsko, Dubrovnik, Split, Trogir, Šibenik, Crikvenico, Plitvička jezera, Zagreb, Rogaško Slatino, Ljubljano, Bled in Sarajevo. To so predstavniki velikih svetovnih listov, v katerih bodo po povratku priobčevali članke o naši državi, kar bo gotovo mnogo pripomoglo k napredku našega turizma. Kot zastopnik »Putnika« jih spremlja šef publicističnega odseka dr. Brakus.

— **Nočno delo v pekarnah povsod odpravljeno.** Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je pripravilo osnutek uredbe o delovnem času v pekarnah po zakonu o zaščiti delavcev. Uredba določa, da mora po pekarnah delo počivati od 15. do 4., če se dela v eni izmeni, in od 16. do 4., če se dela v večih izmenah. Uredba prinaša tudi več izjem v tem pravilu. Osnutek je poslan banskim upravam ki ga bodo poslale vsem pristojnim zbornicam, da ga prouče in pripravijo morebitne svoje predloge. Tako bo sestavljena končna uredba, ki se bo potem proglasila po vseh banovinah, da bo delo po pekarnah enotno urejeno za vso državo.

— **Tretji kongres naših geografov.** Prvi kongres naših geografov je bil leta 1928 v Beogradu, dug leta 1932 v Ljubljani, tretji bo pa letos od 5. do 8. oktobra v Splitu. Na kongresu obravnavajo naši geografi zemljepisne probleme dotičnega kraja, kjer se zbero. Na kongresih sodelujejo navadno profesorji zemljepisa srednjih šol, univerz in akademij. Na letošnjem kongresu bodo obravnavali probleme Primorja in primorskega krasa. Zanimanje za kongres je zelo veliko in zanj je pripravljenih že mnogo referatov.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9¼ zvečer
CLAIRE FUCHS poje v operети
PRIPOVEDKE O POMLADI
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.
V nedeljo ob ½11 matineja
DVA SRCA — EN UTRIP
Vstopnina 3.50 Din.

— **Pogon na izplačilo vlog bivše dunajske poštne hranilnice.** Meseca julija p. l. provizorni odbor in decembra 1934 se je ustanovilo tozadevno društvo, toda danes je še vse na mrtvi točki, kakor je bilo pred letom dni. Treba je pač energično pritisniti na merodajno mesto, da že vendar enkrat te vloge izplačajo, saj to ni nikak državni zaklad, pač pa je last siromašnih posameznikov, ki je dunajska poštna hranilnica že v letu 1929 z obrestmi vred beograjski poštni hranilnici izplačala čez 40 milijonov zlatih kron. Druge prizadete države so te obveznosti že davno izpolnile in to baje v zlati valuti, kakor tudi člani društva zahtevajo. Ako se društvo ne bo brigalo, se naša vlada gotovo tudi ne bo. Društvu pa tudi ni treba več čakati na priglasitev članov, ker kdor ni do sedaj terjatev prijavil, je dokazal da on ne reflektira na izplačilo svoje vloge in društvo naj zastopa edino le svoje člane pri izplačevanju vlog, ker vlada bo tudi po boljšem kurzu izplačala, čim manj izterjevalcev bo, saj vlada bo imela itak ogromen dobiček, ker veliko vlagateljev je že pomrlo, veliko jih pa tudi ni priglasilo.

— Lepo vreme se nam obeta in zato bo jutri zvečer polhanje na Polževem tem prijetneje. Lani je nagajal dež in tudi doma še ni bilo, kjer bi mogli goste prenočiti. Letos je pa na razpolago vse, kar potrebuješ, če hočeš preživeti nekaj prijetnih ur v prosti naravi ob ognju, kjer se peče krompir in koruza. Pravijo, da se je zatekel na polževo tudi odojek, ki se bo kar sam spekel ob žerjavici. V nedeljo ob 9 pred občnim zborom SK Polža, bo v cerkvici pri Sv. Duhu služba božja.

— **Vsakega zanimajo skrivnosti morskih globin,** ki se mu odkrivajo tako živo na ribarski razstavi, ki je bila tudi med velesejemskimi dnevi najprivlačnejši oddelek jadranske razstave. Razstava je zdaj še izpopolnjena. Tako popolnega morskega akvarija nimajo niti v večjih mestih, kjer imajo stalne akvarije. Strokovnjaki trde, da je ta akvarij najpopolnejši v srednji Evropi. Ljubljana je imela redko srečo, da je bila baš v nji prirejena velika jadranska razstava, prireditev, kakršne ne zmorejo nikjer drugje v državi. Vsi, ki so videli morski akvarij, so si želeli, da bi ostal stalno v Ljubljani, toda ovir je preveč, da bi se nam ta želja lahko uresničila. Samo priliko še imamo, da si ogledamo še te dni ribarsko razstavo. Hvaležni smo prirediteljem, da so nam navrgli še tri dni, kar sicer ni mnogo, bomo po znali tem bolje izrabiti kratek čas.

— **Eden največjih bogatašev na naši rivijeri.** V sredo je priplula v Šibenik ameriška jahta »Xarifa«, s katero se je pripeljal eden največih bogatašev sveta ameriški magnat Franelin Singer, lastnik znanih tvornic Singerjevih šivalnih strojev. S svojim spremstvom si je ogledal mesto in slapove Krke, potem se je pa odpeljal v Split. Z njim potuje žena, sin in nči ter šest potnikov. Iz Splita je odplula jahta v Dubrovnik. Singerjeva jahta je ena najrazkošnejših jaht na svetu.

— **Bogat lov na tune.** Kotorski ribiči so nalovili te dni okrog 2.500 kg tune. Tako bogat lov je v Kotoru redek.

— **Podaljšanje zračnega prometa med Zagrebom in Beogradom.** Na progi Zagreb-Beograd bodo letala potniška letala tudi po 20. t. m. Kdaj bo zračni promet na tej progi ...

— **Vse je govorilo o jadranski razstavi** med velesejmskimi dnevi. Večina obiskovalcev je bila tako navdušena nad njo, da so se mudili po cele dneve na nji. Razstava je pa tako velika, da je kljub temu ni so mogli dobro proučiti, zlasti še, ker je bil vedno naval na nji. Zdaj imajo ljudje priliko, da si nemoteno ogledajo celotno razstavo. Zdaj bodo tudi dobili še močnejši vtis, ker se bodo lahko posvetili samo nji ter ne bodo delili zanimanja tudi na druge razstave.

Elitni kino Matica
Telefon 21-24
MATERE! Ali hočete videti najgaulji vejšo pesem otrokove ljubezni?
Sanghaj - Newyork - Paris
Samo še danes ob 4, 7¼ in 9¼ uri

— **V dveh urah iz Prage do Zagreba.** Češkoslovaška državna družba za zračni promet je napravila te dni zanimiv poskus z dvomotornim letalom angleške konstrukcije, ki je preletelo pot od Prage do Zagreba v 2 urah 5 minutah. Letelo je s povprečno hitrostjo 300 km na uro. Poleg strokovne komisije je prispel s tem letalom tudi generalni ravnatelj družbe inž. Stočes. Za tem brzim letalom je priletela amfibija, ki je letala na progi Zagreb—Sušak. Obe letali sta odleteli na Sušak ter dalje v Split in Dubrovnik, od koder se vrneta preko Zagreba in Bratislave v Prago. Prihodnje leto nameravajo Čehi uvesti reden zračni potniški promet s tem letalom na progi Praga—Beograd, dalje pa z amfibijo do Sušaka, Splita in Dubrovnika.

Razvoj čehoslovaškega filma nam ob njegovi petindvajset letnici prikaže nova številka edine slovenske tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo «NAŠ VAL», ki je danes edina revija te vrste pri nas. Vedno bogata po vsebini in razkošnih slikah, prinaša nova številka na uvodnem mestu izredno zanimiv članek o radijskih motnjah, v beletrističnem delu Pirnatove sličice iz življenja grofa Morica Sandorja pod naslovom «Vražji jezdec», Regallyjevo popotno reportažo o «Pokrajini, ki umira in vsta ja v novo življenje», Ribičičevo duhovito satirično kozerijo «Vprašalna pola za starše», nadaljujejo se Vukov roman iz naših krajev in o naših ljudeh «Gospa Mica» in v prilogi za ljudske odre drama Turgenjeva «Tuji kruh». Stalne rubrike nas seznanjajo z novimi filmi in prinašajo krasne posnetke iz novih filmov, uvajajo nas v skrivnosti modnih modelov za jesenske dni, v zabavnem delu pa najdemo križanke in magične like, nagradna vprašanja in duhovite šale. «Našemu valu» je stalno priložena 12 strani obsegajoča priloga «Na našem in na tujem valu», ki prinaša pregledno urejene in skrbno izbrane programe vseh važnih radijskih oddajnih postajin še posebej seznam oper, operet, zvočnih iger in koncertov, ki jih prenašajo domače in tuje postaje. «NAŠ VAL» izhaja v Ljubljani vsak petek in ni samo najboljša, ampak tudi najcenejša slovenska tedenska revija. Mesečna naročnina znaša komaj 12.— dinarjev. Zahtevajte tudi vi enkrat eno številko brezplačno in brezobvezno na ogled. Pišite na naslov: Radijska revija «NAŠ VAL», Ljubljana.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno, čez dan toplo vreme. Včeraj je deževalo v Rogaški Slatini, Beogradu, Sarajevu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 26, v Splitu 22, v Zagrebu 21, v Ljubljani in Mariboru 18, v Beogradu 16 in Sarajevu 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.2, temperatura je znašala 9.4.

— **Samomor zagrebškega profesorja.** Včeraj ponoči se je obesil v zagrebški bolnici na stranišču prof. Arthur Ellbogen. Mož je bil že dolgo živčno bolan in končno so ga morali poslati v bolnico. Življenje si je končal najbrž v hipni duševni zmedenosti.

Tolažba

— Papa, naloga, ki si mi jo včeraj spisal, je bila polna napak.

— To me pa res boli, sinko.

— No, nikar si ne beli glave s tem, saj tudi drugi papani niso bolje računali.

Iz Ljubljane

—lj **Še je čas,** da si preskrbite stalno mesto v našem gledališču tako v drami kakor tudi v operi, za sezono 1935/36, ki začne koncem prihodnjega tedna. Če ste abonent, Vam je pri nizkih cenah zasiguran stalni poset dramskih in opernih predstav. Novi repertoar je zelo raznoličen in zanimiv, ansambel pa na priznano umetniški višini. Abonenti uživajo 40 in več odstotkov popusta od dnevnih cen. Priglasi se sprejemajo v blagajni dramskega gledališča dnevno med uradnimi urami. Abonma se plačuje v desetih zaporednih mesečnih obrokih.

—lj **Velika sezacija za Ljubljano** bo jutrašnja premjera ruskega velefilma »Gospoda Golovljevi« delo po znanem romanu Saltikova—Ščedrina. Ta roman je preveden v vse kulturne jezike in velja poleg nekaterih drugih ruskih del za najbolj čitano delo svet. literature. V glavni vlogi igra glavni hudoženstvenik, igralec svetovnega slovesa V. R. Gardin, tolmači nam tip »Juduške« gotovo najmarkantnej še osebe v filmu. Ker je film izredno dolg in ima poleg tega še krasno barvano dopolnilo, prosimo cenjene obiskovalce Elitnega kina Matice, da se točno drže začetk predstave. Vstopnice se lahko rezervirajo že danes telefonično ali jutri na dan prejstave v predprodaji od 11—12.30.

—lj **Filmsko predavanje o škrlatinki** in sličnih nalezljivih boleznih s predvajanjem najnovejšega filma (v nevarnem času) priredi pododbor društva Rdečega križa v Ljubljani kot zaključek Tedna Rdečega križa v soboto 21. septembra t. l. ob 20. uri v Delavski zbornici. Predaval bo g. primarij dr. Valentin Meršol, šef infekcijskega oddelka obče državne bolnice v Ljubljani. Za kritje stroškov dvorane se bodo prodajale vstopnice za sedeže po Din 2.—, stojišča so prosta. — Šolska vodstva prosimo, da opozorijo na to svoje učence.

— Tvrdka **Pirnat,** sv. Petra c. 22 in Poljanska c. 1. (Peglezen) nudi po neverjetno nizkih cenah najfinejše moško in damsko perilo ter vse modne potrebščine.

u— **Glasbeno predavanje.** Delavsko glasbeno društvo »Zarja« je začelo z glasbenimi predavanji. Člani »Zarje« imajo dostop. Prvo predavanje je bilo v sredo ob 20. Predaval je kapelnik dr. ČERIN o razvoju naše notne pisave od leta 1000, o nevmah, kako so se razvile v menzuralno notacijo in kako je ta menzuralna notacija prešla v moderno pisavo, kjer se je leta 1780 ustavila in ni odtlej nobenih važnih izprememb. Razvoj je bil s tem končan. Govoril je o različnih ključih in o tabulaturah. Posebno je zanimala poslušalce razlaga o tabulaturi za lutnje, ki leži v kapucinskem samostanu v škofji Loki. Pokazal je poslušalcem fotografije skladbe, ter prepis tega minueta iz lutnje tabulature v moderno notacijo, ki jo je priredil predavatelj. Poslušalci so bili hvaležni za lepo uspelo predavnje in njihova želja je, da bi se predavanja nadaljevala. Delavsko glasbeno društvo »Zarja« bo to željo izpolnilo.

u— **ZKD kino predstava.** Danes otvoritev sezone. Na programu je velefilm »Pesem pomladi«, v katerem poje slavni tenor Rihard Tauber nebroj očarljivih pesmi. Opozarjamo cenjeno občinstvo, da bodo letošnje predstave izredno pestre in izbrane. Na programu je mnogo prekrasnih filmov iz vseh področij. Tudi otroci in mladina sploh bo prišla na svoj račun. Črtane šale in pripovedke bodo kot nalašč za nje. Jutrišnja predstava se začne ob 14.15 uri in to radi izredne dolžine filma. Vstopnina znaša 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri

Nedelja 22. septembra. Ob 20. uri Hoffmannove pripovedke. Gostuje g. Marijan Rus. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

★

Opozarjamo na nedeljsko vprizoritev Hoffmannovih pripovedk, ki so se vprizorile v lanski sezoni na našem odru v popolnoma novem prevodu, novi režiji in inscenaciji s prvimi našemi silami. Nastopita gospa Gjungjenac in g. Gostič, gostuje pa g. Marijan Rus v trojni basovski partiji, katero je lansko leto pel z najlepšim umetniškim uspehom. Za predstavo, ki je v vsakem pogledu izvrstna, veljajo znižane operne cene od 30 Din navzdol.

JUTRI PREMIERA HUDOŽESTVENIKI Z
v. R. GARDINOM pridejo v Ljubljano v rusko-sovjetskem velefilmu
GOSPODA GOLOVLJEVI
ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

u— **Zveneči signali** trobentača na avtomobilu, na katerem bo vihral prapor Rdečega križa, bodo danes dopoldne med 9. in 12. ter popoldne med 16. in 18. po ljubljanskih ulicah naznanjali, da je nabiralni avto že prišel in že čaka na svežnje s ponošeno obleko, perilom, pokrivali, obutvijo, odejami in podobnim, ki so jih dobrosrčni Ljubljančani pripravili za Rdeči križ, da ta porazdeli za zimo med resnično potrebne ljubljanske siromake in brezposelne, kar bo te dni — v Tednu Rdečega križa — Zanje nabral. Ker bo nabiralni avto mogel prevoziti vsako ulico samo enkrat, prosimo, da gospodinje odnosno njih služkinje nekoliko popazijo.

Iz Celja

—c **Nova sezona Mestnega gledališča.** Uprava Mestnega gledališča v Celju razpisuje za sezono 1935/36 abonma, ki obsega tri skupine: dramsko, operno in koncertno. Dramski abonma obsega 15 predstav in sicer 12 gostovanj ljubljanske drame in 3 vprizoritve domačega ansambla, operni abonma 2 operi in 1 operetno gostovanje ljubljanske opere, koncertni abonma pa 4 koncertne prireditve. Prijave za abonma, od katerih je odvisna redna gledališka sezona, se sprejemajo od 30. t. m. v knjigarni »Domovini« na kralja Petra cesti. Interesentom za abonma priporočamo, da pohitijo s prijavami, dokler so še sedeži na razpolago.

—c **Ponovno obratovanje mestnega parnega in kadnega kopališča.** Mestno parno in kadno kopališče začne v torek 24. t. m. obratovati v neomejenem obsegu. Kadno in prsno kopališče bo odprto ob torkih, sredah, četrtkih in petkih popoldne ter ob sobotah vse dan, parno kopališče pa za moške ob torkih in četrtkih popoldne in za ženske ob sredah in petkih popoldne.

—c **Roko sta mu zlomila.** V Zrečah pri Konjicah sta pred dnevi delavec Martin Černec in posestnikov sin Avgust Brglez iz Zreč napadla 22 letnega posestnikovega sina Ivana Kropelja iz Radane vasi pri Zrečah s kolom in mu zlomila desno roko. Kropej se zdravi v celjski bolnici.

Iz Maribora

— **Strašno odkritje — 10 dni mrtva v sobi.** Včeraj okoli 12. ure je mesto razburilo strašno odkritje v Smetanovi ulici. Tam je stanovala v II. nadstropju 38-letna milostna upokojenka Krisina Jeretinova katere sostanovalci že nekaj dni niso videli. Včeraj popoldne je prišla iz Avstrije k Jeretinovi na obisk njena sestra Jožefa Fleckingerjeva. Našla je stanovanje zaklenjeno, zato je šla Fleckingerjeva iskat svojo sestro po mestu. Ko je do 11. ure dopoldne le ni nikjer našla, je poklicala ključavničarja, ki je stanovanje z vitrihom odprl. Sestri se je nudil strašen prizor. Na tleh pri oknu je ležala njena sestra Kristina Jeretinova — mrtva. Pokrita je bila z odejo, poleg nje pa je ležala do polovice napolnjena tričetrtliterska steklenica s solno kislino. Takoj je bilo jasno, da je Kristina izvršila samomor. O strašni najdbi so obvestili policijo in na kraj dogodka je prišla komisija, v kateri sta bila višji policijski nadzornik Cajnko in policijski zdravnik dr. Zorjan. Slednji je ugotovil, da je Jeretinova podlegla zastrupljenju že pred 7 do 10 dnevi. Sostanovalci niso dejanja opazili, ker je pred 14 dnevi pravila, da bo šla k sestri v Avstrijo na obisk, in so vsi menili, da je to res storila, ko je več dni ni bilo na spregled. Vzrok obupa je beda.

— **Smrtni strel zaradi nesrečne ljubezni.** Včeraj opoldne si je pognal iz lovske puške kroglo v glavo 20-letni posestniški sin Jernej Likavec iz Trčave pri Sv. Petru. Mladenič je bil na mestu mrtev. Vzrok: nesrečna ljubezen.

— **Veliko planinsko slavje.** V nedeljo 22. t.m. bo slovesna blagoslovitev in otvoritev razglednega stolpa pri Sv. Pankraciju. Ker bo to res velik pomemben praznik našega planinstva, vabi mariborski odbor SPD naše ljubitelje planin, da tega slavja ne prezro.

SOKOL

Lepa sokolska prireditev

V nedeljo 15. 9. je priredilo mirensko sokolsko okr. v Št. Lovrencu okrožni zlet, združen z okrožnimi tekmami vseh edinic USO. To sokolsko prireditev na Dolenjskem moramo prišteti med najlepše v okrožju, saj se je izpremenila v mogočno manifestacijo, ki je privabila v Št. Lovrenc posebno mnogo kmečkega ljudstva; domače društvo pa je pokazalo, da je kos prireditvam večjega obsega in je znova potrdilo sloves, da je kot najmlajša edinica, med prvimi v USO. Prireditev je bila res lepa, sokolska manifestacija, ki se je je udeležilo občinstvo prostrane Mirenske, Šentlovrenske in Trebanjske doline. Razen okrožnih edinic so se po članstvu udeležila prireditve tudi druga društva ter po svojih zastopnikih župna uprava.

Po dopoldanskih okrožnih tekmah, kjer so bili doseženi zelo lepi uspehi in po javnem popoldanskem nastopu, ki je bil obenem revija edinic USO., in ki je po svoji pestrosti telovadnih točk presenetil, se je razvila prijetna narodna prireditev na okusno okrašenem telovadišču, kjer je med številnimi pripadniki okrožja in drugih društev, prevladovalo kmečko ljudstvo ki posebno šentlovrenske sokolske prireditve prav rado poseča. To razveseljivo dejstvo beležimo kot dokaz, da je USO in posebno še domače Šentlovrensko društvo na najboljši poti, ki je vezano le na podeželje, in kjer si sokolstvo krepko utira pot v našo vas. Načelstvo USO, z br. Tratarjem na čelu res zasluži priznanje za tiho delo telovadnic, ki so s tem nastopom pokazale kaj zmore vztrajnost in medsebojna pomoč.

Šentlovrenski Sokol sam, z vsemi člani brez izjeme je pa s to prireditvijo dokazal ono delavnost, ki le jo želeli vsaki edinici za uspešen razmah sokolstva na deželi. Šentlovrenčanje so podprli prireditev vestransko in okrasili hiše z državnimi trobojnicami in cvetjem, ker so vse želeli dokazati svojo ljubezen do sokolskega dela in njegove pomembne vloge v našem nacionalnem življenju. Z odprtim srcem, kakor je sploh dolenjska navada, je Št. Lovren v nedeljo gostoljubno sprejemal svoje goste, ki so v velikem številu prišteli iz vseh dolenjskih krajev.

V kinu Sloga bo ne Fedor Šajapin
v soboto ob 4'15 in v nedeljo ob 10'30 Don Quichotte
v operi
Cene za matinije enotne Din 4'50 na vseh prostorih

Iz Mirne

— **Sokolski oder.** Po daljšem odmoru na našem odru nam bo v nedeljo popoldne dramska družina Sokola iz Trebnjega zaigrala Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«. Nušičeva satira na borbo za medeni mandat narodnega poslanca bo vzbudila obilo smeha in zabave in vabi Sokolsko društvo Mirna svoje članstvo in ostalo občinstvo k številnemu obisku, v nedeljo popoldne v sokolskem domu. Igro režira in igra glavno vlogo lekarnar br. Steiner Bela v ostalih vlogah pa sodelujejo br. Zdravič Matija in sestre: Anica Srpanova, učiteljica, Eduard Srpan, učitelj, Bogo Kovarik, uradnik, Zdravič Matija, uradnik, ter Vilma Bukovčeva, Olga Anžičeva, Hafner, Rupreht, Slavinec in drugi. Pri dvakratni uprizoritvi igre v Trebnjem je bil obakrat dosežen velik uspeh. Opozarjamo na to prvo dramsko gostovanje br. družine iz Trebnjega s pozivom: v nedeljo popoldne vsi na Mirno v Sokolski dom! Zdravo!

★

Bedasto vprašanje.

— Papa, ali mi moreš povedati, ali je imel Noe ženo.

— Seveda jo je imel. Devico Orleansko — in ne vprašuj več tako bedasto.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6 (nasproti Nebotičnika) 55/L

ZOPET SMO CENEJŠI. Prima sportni suknjiči Din 95.-. Trenchcoth Din 420.— Specijalna izbira pump, modne hlače, perilo itd. Presker Sv. Petra 17. 4./L

Znana oseba, ki je našla pozabljeno ročno torbico v romarskem vlaku v nedeljo ob pol 8 ob istopu v Kranju, je naprošena oddati isto v oglasnem oddelku proti nagradi. 2739

MORSKE RIBE
Danes v veliki izbiri orade, lubin, lignje, švolje, cipli, trilje itd., dobro pripravljene na gradeli, in druga pripravljena jedila.
Vina prvovrstna, specialno viško opolo.
Cenjenim gostom se priporoča
GAJEV HRAM — Ljubljanski dvor
2729 M. CEPIČ.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

MESEČNA NAROČNINA 12 DIN

Najboljši in najcenejši inserijski organ. — Oglasi v našem listu imajo popolen uspeh. Mali oglasi beseda 50 p. Edini popoldanski list Slovenije. — — Uprava Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

SLOVENSKI NAROD

Otvoritev „Hotela Ana“ na Sv. Planini

Hotel ima 59 postelj in ločeno skupno ležišče — Svečana otvoritev bo v nedeljo

Trbovlje, 20. septembra

V nedeljo 22. t. m. bo slovesno otvorjen na Sv. Planini nad Trbovljami »Hotel Ana«. Ta lepa izletniška točka v našem Zasavju je zadnja leta vedno bolj obiskovana: kdor jo je posetil enkrat, gotovo pride še drugič. Prihajajo celo že letoviščarji, ki prebijejo svoj dopust ali počitnice v tej mirni, sveži planinski naravi. Ker so na Sv. Planini tudi krasni smuški tereni, je postala Sv. Planina tudi zelo priljubljena smučarska postojanka. Nastala je nujna potreba po primerni stavbi, ki bo nudila izletnikom, letoviščarjem in smučarjem udobno bivanje. Podjetni in agilni g. Gvido Počivavšek, gostilničar v Trbovljah, se je lotil posla z vso vnemo in postavil v štirih mesecih planinski hotel, ki mu ga v vsem Zasavju ni para.

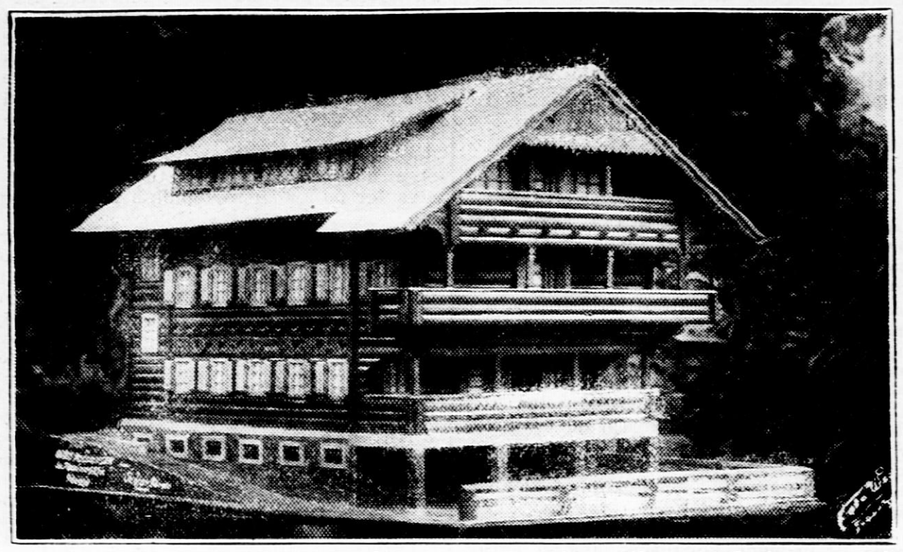

Hotelska stavba zavzema 220 kv. metrov zazidane ploskve in ima skupno 26 prostorov. Od tega je 19 tujskih sob z dvema posteljama in 3 družinske sobe za dalje bivajoče letoviščarje z družinami. Vsega skupaj je v hotelu 59 postelj, razen tega pa so ločeno še skupna ležišča. Tudi kopalnica z mrzlo in toplo vodo je v hotelu. Pension s petkratno dnevno obilno in dobro prehrano bo stal samo 30.— Din. Hotel stoji neposredno pod zelo znano in mnogo obiskovano romarsko cerkvijo. Razgled obsega vso trboveljsko in zagorsko dolino, še dalje pa sega razgled od Žaka v Savinjski dolini mimo Boča in Lisce in Kuma do Snežnika, celo tja do očaka Triglava. V resnici je to edinstvena panorama. Na najlepši razgledni strani ima hotel dva balkona, obširno teraso in pokrito verando, ki bo služila tudi za zimsko solnčenje. V neposredni bližini so krasni sprehodi v bukove gozdove Javorja, obsežne smrečine Jelovce, proti sv. Lenartu in Čemšeniku, i.t.d. Smuški tereni so sajini, bodisi za začetnike, bodisi za izvežbane smučarje. Na severni strani — v tako zvani Medvednici — leži sneg tja do aprila.

Ob 9. uri bo v nedeljo slovesna služba božja, pri kateri bo igrala znana rudarska godba iz Trbovelj. Po maši bo opravil trboveljski župnik duh. sv. č. g. Jakob Gašparič blagoslovitev hotela. Razen rudarske godbe sodelujeta pri otvoritvi tudi pevski društvi »Zvon« in »Zarja« iz Trbovelj.

Novi planinski hotel pomeni iz tujskoprometnih ozirov važno pridobitev tako za rudarske revirje, kakor še bolj za vse mnogobrojne ljubitelje zasavskih planin. K otvoritvi vsi — od blizu in daleč — iskreno vabljeni.

Dolgovi ljubljanske Trgovske akademije

Interpelacija podžupana prof. Jarca na včerajšnji seji ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 19. septembra

Na včerajšnji seji ljubljanskega mestnega sveta je podžupan prof. Jarc interpeliral župana zaradi terjatev ljubljanskih obrtnikov proti društvu »Trgovska akademija.« V svoji interpelaciji izvaja:

Kakor znano, je najela MOL pri drž. hipotekarni banki za zgradbo trgovske akademije posojilo 6 milijonov Din, ki se obrestuje in amortizira deloma z najemnino, ki bi jo morala plačevati država. S tem denarjem se je zgradila ponosna, deloma luksuzna stavba na Bleiweisovi cesti, ki ima tudi dvoje velikih petsobnih stanovanj, vsako s svojim dvigalom. Kot stavbni gospodar je nastopilo društvo »Trgovska akademija«, v stavbnem odboru pa sta bila tudi dva zastopnika MOL. Ko to stavbo s ponosm razkazujemo, pozabljamo, da je težko obremenila štiri ugledne ljubljanske obrtnike, ki niso prišli do plačila in tožijo sedaj društvo, za kar je soodgovorna tudi MOL. Gre za naslednje tvrdke:

1. **Inž. Likar**, ki je delo izvršil v l. 1932—1933, toži za Din 58.824.—

2. **Rudolfu Žitniku**, ki je delo izvršil v l. 1932/33, je ostanek 79.113.95 narastel na ca. **90.000.— Din**,

3. **Rojina & Co** toži za Din 126.972.— za delo v l. 1932/33,

4. **Ljubljanska gradbena družba** toži za **311.510.73** za delo v l. 1932/33.

Obrnil sem se na g. načelnika fin. odbora, naj se zadeva pojasni v fin. odboru. Zato vprašujem g. predsednika:

1. Ali se mu ne zdi za MOL, ki je vsaj moralno soodgovorna, nečastno, da zadeva s trgovsko akademijo še ni urejena?

2. Kaj misli storiti, da pridejo obrtniki čim prej do plačila tako znatnih zneskov?

Župan dr. Ravnihar je odgovoril, da je že pred meseci naročil poročilo o točnih podatkih o zgradbi trgovske akademije. Ker še do danes nima obračuna gradbenih stroškov, še ni ugotovljeno, koliko je poslopje res veljalo, odnosno, koliko so stroški za zgradbo prekoračili račun. Obrtniki zahtevajo od mestne občine plačilo, intervenira je, da bi počakali dokler se natančno ne določi po obračunu, koliko znašajo še ti dolgovi društva »Trgovska akademija«. To društvo se je postavilo na nonšalantno stališče. Čeprav je prevzelo obveznost skrbi za amortizacijo in za to, da bo država kot najemnino odplačevala na leto 400.000 Din, kar naj bi služilo za amortizacijo, je ni izpolnila, ker država eno leto te amortizacije ni plačala, čeprav je bil ta znesek v državnem proračunu, nego ga je porabila za druge namene. Ako ne bo društvo izpolnilo svoje obveznosti, bo občina prisiljena izvajati posledice, odpovedati prostore trgovski akademiji ter porabiti poslopje za druge šolske namene.

K temu je dodal še mestni svetnik **Urbas**, ki je kot delegat mest. sveta član odbora društva »Trgovska akademija«, da je bil v vsem času pozvan le enkrat k seji tega odbora, da pa sicer zastopnika mest. sveta v tem odboru nista bila nikdar vabljena na seje, niti tedaj, ko je šlo za oddajo del za gradnjo. Zato nista bila poučena, kaj se je godilo v odboru tega društva.

Hrana naj odgovarja poklicu

Zanimivi izsledki državnega zavoda za proučevanje človeške prehrane v Moskvi

Že davno je znano, da se ravna način prehrane, količina in kakovost jedi ne samo po podnebju in krajevnih običajih, po starosti in konstituciji človeka, temveč tudi po njegovem poklicu, torej v prvi vrsti po telesnih funkcijah. Znano je, da potrebuje drugačno hrano in več kalorij človek, ki težko dela, ki potroši mnogo energije, duševni delavec pa potrebuje zopet drugačno hrano, biološko sicer izdatno, kalorično pa manj izdatno. Že dolgo se nam zdi samo ob sebi umevno, da obleče mehanik svoj plašč in kuhar svoj predpasnik ali šofer svoj plašč proti prahu odnosno usnjeni suknjič, da se torej obleče vsak izmed njih v skladu s svojim poklicem. Malokdo je pa že pomislil, da bi moralo nekaj podobnega veljati tudi za hrano, da bi se moral torej človek ne samo na zunaj oblačiti, temveč tudi hraniti tako, kakor zahteva njegov poklic.

S tem povsem novim vprašanjem se peča zdaj državni zavod za proučevanje človeške prehrane v Moskvi, ki spada med največje in najmodernejše zavode te vrste na svetu. V njem se pod vodstvom ravnatelja prof. Kaganova na znanstveni podlagi teoretično in praktično proučuje problem pravilne prehrane, obenem se pa dajejo smernice velikim industrijskim in poljedelskim podjetjem, odgovarjajoče najnovejšim dognanjem. Tu je oddelek prof. Lavrova, ki se peča s proučevanjem vitaminov. Na tem oddelku iščejo nova na vitaminih bogata živila, tu skušajo pridobivati koncentrirane vitamine in obogatiti z njimi druga živila, v katerih je malo vitaminov, tu proučujejo tudi učinek tehnične priprave v kuhinji za vitamine v živilih. Oddelek prof. Zbarskega se peča s proučevanjem beljakovin v živilih, z njihovo obilico ali nedostatkom ter njihovim vplivom na človeški organizem. Klinični oddelek za dietno hrano prof. Pevznera proučuje poskuse lečiti različne bolezni s primerno prehrano.

Najzanimivejši in za nas povsem novi so pa izsledki proučevanja prof. Razenkova. Ta učenjak hoče rešiti vprašanje primerne prehrane v različnih poklicih. Na njegovem oddelku se iščejo in določajo norme za optimum hrane, primerne kovinarjem, zidarjem, delavcem v kemičnih tovarnah, poljedelcem, železniškim uslužbencem itd., vse to po metodi prof. Šeternikova. Zanimiva so recimo opazovanja, ki so pokazala kako poedini poklici različno reagirajo na enake okuse. Tako kovinarji nimajo radi kislih jedi kakor so boršč, kislo mleko, solata itd. V sladkornih tovarnah, slaščičarnah, tovarnah čokolade in sorodnih podjetjih zaposleni delavci pa kažejo velik odpor do sladkih jedi. Nasprotno imajo pa zelo radi kisle jedi zidarji, stukaterji in drugi delavci, ki prihajajo v stik z apnom.

Že iz tega vidimo, kako važno je vprašanje prehrane v zvezi s poklicem. Pravilna izbira prehrane pri različnih poklicih se ne sme ozirati samo na to, ali gre za duševno ali za telesno delo, temveč mora upoštevati tudi poedine vrste poklicev. To se zdi samo ob sebi umevno in vendar so začeli učenjaki šele zdaj proučevati to vprašanje. In značilno je, da se pojavlja ta mlada veda baš v Rusiji.

Mussolini veruje v zvezde

Mussolini še nikoli ni bil tako miren, kakor zdaj, so preživila najviharnejše dni, odkar je na vladi. Vsi, ki so prišli zadnje čase z njim v stik, pravijo, da je ohranil navzlic kritičnim dogodkom neverjetno mirno kri. Pripovedujejo, da Mussolini trdno veruje v astrologijo in da se je posvetoval z učenimi astrologi, predno se je zapletel v spor z Abesinijo. Enako je postopal tudi pri vseh drugih važnih dogodkih. Vedno se je ravnal po zgledu velikih vojskovodij in državnikov antičnega Rima, ki bi jih zelo rad posnemal tudi v slavi na bojnem polju.

Kar se tiče Abesinije, je bil baje odgovor astrologov zelo ugoden. In zato zre Mussolini ne glede na vse spletke in svarila mirno v bodočnost. Pripovedujejo, da mu astrologi niso prikrivali, da bo sam v kratkem v smrtni nevarnosti. To napoved je sprejel Mussolini mirno, ker meni, da njegova oseba ne more igrati nobene vloge, kadar gre za življenje in napredek domovine.

V šoli.

Učitelj pripoveduje o koristnosti čebel.

— Kaj nam daje čebela, Jurček?

— Želo, gospod učitelj.

Grožnja.

In grozil ti je, ko te je prvič poljubil?

— Da, dejal je, da me ne bo nikoli več poljubil, če bom kričala.

Italijanska moč na morju

Italijanski generalni štab je dobil baje strašno novo orožje, ki pomeni popoln prevrat v moderni vojni tehniki. Baje gre za nove smrtne žarke, izum genijalnega Marconija, ki pa o njem nočejo izdati nobenih podrobnosti. Nedavno je Mussolini znova namignil na ta izum med pogovorom s članom francoskega poslaništva v Rimu, ko ga je le ta opozoril na nevarnost, ki bi zašla v njo Italija, če bi posegla Anglija v italijansko-abesinski spor s svojim močnim brodovjem. Mussolini se je nasmehnil in odgovoril: »Angleškega brodovja se prav nič ne bojimo, ker ga lahko v kratkem času izločimo iz boja. Mi smo gospodarji in zato je nam dovoljeno jasno govoriti«.

Ne glede na morebitno novo strašno orožje pa ne smemo pozabiti, da je izgradila Italija v zadnjih letih močno vojno brodovje, ki ima dve največji oklopnici sveta »Vittorio« in »Vittorio Veneto«, vsako po 35.000 ton s hitrostjo 30 vozlov na uro najmodernejše oboroženi. Poleg tega so Italijani modernizirali vse starejše križarke, da vozijo zdaj s hitostjo 26 vozlov. Italija ima zdaj 6 oklopnic, 7 velikih križark, 100 linijskih ladij in torpedovk, 80 podmornic in ogromno število izredno hitrih letal. Če računamo še močno francosko brodovje, vidimo, da je angleška nadvlada na Sredozemskem morju praktično zelo dvomljiva.

Štiri zapovedi za zakone

Iz Hollywooda prihajajo štiri zakonske zapovedi in filmski igralke Carrie Thatcherovi moramo prepustiti odgovornost za posledice, če se jih bodo zakonci držali. Za zakonske žene je postavila tri zapovedi, za zakonske može pa samo eno. Če bi zagrešil to moški, bi še nič ne rekli, iz ženskih ust se pa tak udarec po enakopravnosti moža z ženo ne da opravičit. Zapovedi za zakonsko ženo se glase:

1. Nikoli ne moti svojega moža pri čitanju novin. Prava ljubezen ne trpi nobenih motenj.

2. Ne ugovarjaj svojemu možu nikoli, če ne moreš svojega ugovora podpreti z logičnimi in tehtnimi argumenti, kajti mož smatra vedno svoje naziranje za edino pravilno.

3. Ne skuhaj mu nikoli neznane jedi in ne stoj grozeče nad njim, kadar jo pokuša. Možje so konservativni glede jedi in često pravijo: Tega nočem jesti, tega nisem še nikoli jedel.

Za zakonskeag moža pa velja kot rečeno samo ena zpoved in ta se glasi:

— Ostani vedno gospodar v hiši!

Carrie Thatcherova pa ne pove, kako se da to storiti. Ali pa veste, zakaj se čuti upravičeno postavljati zapovedi zakonskega življenja? S svojim poklicnim tovarišem Georgom Barbierom živi že dolgo v srečnem zakonu Kako dolgo, je težko reči, morda eno leto, morda dve ali pa tudi pet, kar bi bila po hollywoodskih običajih že zlata poroka in taka zakonca bi lahko napisala celo knjigo navodil glede srečnega zakonskega življenja po dolgoletnih izkušnjh, pa bi jima vsi verjeli.

Akademija R K

Ljubljana, 20. septembra

V sredo zvečer se je vršila v dvorani Delavske zbornice akademija rdečega križa, ki jo je priredil banovinski pododbor. Spored je bil bogat in lep, le da je dež odvrnil mnoge od obiska. Vendar so se akademije udeležile tudi odlične osebnosti. Vojaška godba je igrala koncertne skladbe. Peli so pevski zbori pevskega društva Bežigrad in pevski zbor »Sloge« in »Tabora.« Koncertna pevka Štefanija Frankovska je zapela tri solospeve. Ga. Frankovska je pevka velikega formata in je škoda, da jo tako redko slišimo. Je učenka znane profesorice petja ge. Loheve. Straussovo skladbo »Lastovkam spomladi« je zapela s takim občutkom mladosti in lahkote, njene kolorature so bile čiste, zvočne, toplo božajoče, da je poslušalcem igralo srce. Aplavz, ki ni hotel prenehati, je priča o pevkinih vrlinah. Pesem poljskega skladatelja je zapela prav iz duše, odlična je bila dinamika in tember soprana poln in sočen. Zares, pevka prve kvalitete. Občinstvo jo je nagradilo s toplim aplavzom in zahtevalo ponovitev, le žal, da ni odmerjeni čas tega dopuščal.

Pevski zbor »Tabor« je pokazal, da je na višku zborovskega petja. Harmonično, dinamično je bil kakor orglje, vokalizacija dobra. Istotako zbor »Sloge«, da ne vem, kateremu bi prisodil prvo oceno. Pevsko društvo »Bežigrad« je pelo dobro, pač pa bo treba še precej vaj in nekoliko lažjih pesmi. Konci stavkov morajo izzveneti lepo harmonizirano in ne bojazljivo.- Kakor rečeno, dež je bil kriv, da ni bil boljši obisk Ali pa slaba volja državnega nameščenstva. Kajti zgodile sa se baš take stvari, ki ne vzbujajo dobre volje. No, pa se preboli. -g-

Iz Ptuja

Servirni tečaj je bil svečano zaključen v ponedeljek v okusno okrašeni veliki dvorani Narodnega doma. Prireditev je bila v rokah tečajnikov. Zaključnega večera so se udeležili razen tečajnikov tudi vsi predavatelji ter mestni predsednik g. Jerše in narodni poslanec g. Miha Brenčič. V imenu Združenja gostilničarjev se je vsem zahvalil predsednik g. Mohorčič, v imenu mesta pa je navzoče pozdravil predsednik g. Jerše. Tečajniki so bili ob zaključku pogoščeni.

— **Krava je je pobodla.** Te dni je napadla krava na paši posestnico Marijo Savec iz Dolane ter jo tako močno poškodovala, da so jo morali prepeljati v bolnico.

— **Sokolska četa** je **priredila** v nedeljo v Markovcih svoj drugi javni nastop, kjer so nastopili sami kmečki fantje, ki so izvajali vse vaje zelo strumno. Prisostvovalo je mnogo občinstva. Javne telovadbe se je udeležil tudi ptujski Sokol.

— **Nočna napada.** Ko se je v nedeljo vračal ponoči domov posestnikov sin Ivan Letič iz Pobrežja, so ga neznani fantje napadli ter ga brez vsakega povoda pretepli. Ista usoda je doletela hlapca Mirka **Jurešiča** iz Dobravcev, ki so ga neznani napadalci oklali z noži. Oba ranjenca so morali prepeljati v bolnico.

— **Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije,** podružnica v Mariboru sklicuje v Ptuju 21. t. m. ob 20. uri v gostilni Zupančič veliko zborovanje privatnih nameščencev, da zavzamejo stališče k načrtu pravilnika k § 307 obrtnega zakona. Privatni nameščenci, priditeˇ!

— **Evangelska cerkev** v **Ptuju** dobi zvonik. Tukajšnja evangelska cerkev v Prešernovi ulici, ki je bila brez cerkvenega zvonika , dobi istega v najkrajšem času. Dela so v polnem teku in je pričakovati, da bo blagoslovitev v najkrajšem času. Nov zvonik z zvonom bo blagoslovil sam škof dr. Popp, ki pride iz Zagreba.

Potem bo čas

Mati: Upam, da se vpričo tovarnarja nisi držala preveč kisło.

Bodoča nevesta: Kaj še, mamica, za to bo dovolj časa po poroki.

Lion Feuchtwanger: 34

Žid Süss

Roman

Ko je ostal Süss sam, se je zmagoslavno nasmejal in jel je razmišljati o svoji poti. Bila je jasna. Prilizovati se vojvodi brez premisleka in strahu, da prekorači mejo. Preskrbovati vojvodi denar, za denar pa ženske, vojake, slavo. Več, vedno več. Ne imeti pri tem preveč dobička, toda zaslužiti toliko, da bi obogatel, če tudi bi mu ostal le neznaten delež. Deželne stanove pustiti sploh v nemar. Nastopiti proti njim, otkrito in brez ovinkov. Ravnati z njimi povsem brezobzirno. Edini cilj: denar za vojvodovo blagajno.

Izbral si je bil pravo pot, kako prikupiti se Karlu Aleksandru. Prav je bil tudi storil, da je kupil v Stuttgartu hišo. Ko je zapustil pred vojvodo Regensburg, je bil würtemberški vojvodski tajnik, finančni svetnik. Istemu imenovanju je bil priložen dekret vojvodinje, ki ga je bila izbrala za upravitelja svoje zasebne blagajne. V Stuttgartu ogromne priprave za sprejem novega vojvode. Trije slavoloki s ponosnimi latinskimi napisi in novimi alegoričnimi figurami, nešteti prapori in girlande. Ulice polne ljudi rdečih obrazov in razigranih v jasnem, veselem decemberskem dnevu. Povsod glasniki, ponujajoči vojvodovo sliko, znamenito sliko kako napada Beograd na čelu sedmih sto nelebardnikov, ne meneč se za dež krogel. Süss je bil dal razmnožiti to sliko v tisočih in tisočih izvodov. vojvodi in ljudstvu v zadoščenje, sebi v korist in zdaj so se trgali meščani in kmetje za ta ceneni rodoljubni okrasek stanovanj. Vse mesto je odmevalo v godbi, klicih in pokanju možnarjev. Končno je prišla, povorka,dolga dve milji;uradniki častniki, pehotinci, konjeniki, tekači, paži. Šestnajst konj je bilo vpreženih v slavno stno vojvodovo kočijo. Tako se je peljal po zasneženih ulicah pod jasnim decemberskim nebom in tisoči pestrih praporov so vihrali v svežem zraku.

Odprtih src in ust so se veselili Stuttgartci svojega sijajnega vladarja, ki se jim je zdel tako vzvišen, ponosno dvignjene glave, kožuh odpet na mogočnih, z mnogimi zvezdami okrašenih prsih, še bolj so se pa nemara veselili svoje očarljive vojvodinje, zavite v bel kožuh in zroče izpod diadema na nje z očarljivim nasmehom, z dražestno radovednostjo.

Oh, kako se je v duhu posmehovala tem Švabom, ko so jo tako navdušeno pozdravljali, oh koliko smešnega je našla na govorniku tübinške univerze, debeluhastem, raztresenem, potečem se profesorju, ki je kar sapo lovil, ko je deklamiral s švabskim naglasom vzvišene stihe, s katerimi je pozdravil vojvodski par. Poslušala je resno in pazljivo, ko je govoril o narodih, ki naj bi jim vojvoda vladal s svojim žezlom, ko je patetično izjavil, da združuje ime Karla Aleksandra v sebi vse, kar se pripoveduje o Karlu Velikem in drugih Karlih, kar se hvali na Aleksandru Velikem, kar je izvoljeni Gospodov narod poveličeval na Samsonu in s čimer se je proslavil Herkules; končno ga je pa primerjel z rimskim Cezarjem. In ni se zasmejala niti takrat, ko je poveličeval vojvodo, da je že zato nesmrten, ker hrepeni duša po Mentorju, kakor duša ithaškega princa. V duhu se je vprašala, kdo neki bo ta Mentor. Ali mali oprezni tajni svetnik Fichtel s svojo črno kavo, ali elegantni žid s svojo lisičjo prebrisanostjo in galantnostjo.

Süss je stal skromno in čez mero spoštljivo daleč zadaj v kotu pri služinčadi. Zdelo se mu je pametno priti v Stuttgart tiho in brez velikega pompa, naselil se je v svojem razkošnem domu in v začetku ni vzbujal mnogo pozornosti. Od njegovega zvestega sluge, tihega in flegmatičnega Nikolaja Pfäffla, ni mogel nihče ničesar zvedeti. O Süssu je bilo znano samo to, da je velik gospod od dvora vojvode. Šele polagoma je prišlo na dan, da je tajni finančni svetnik čisto navaden nekrščen žid, čeprav nastopa kot velik gospod. Toda židom je bilo prav za prav bivanje v vojvodini prepovedano. Pri neredu, v kakršnem so bile komorne finance in pri prebrisanosti židov, upravljajočih Grävenizovo premoženje, je bilo pa že treba dovoliti vojvodi, da je imel svojega dvornega žida. Poleg tega je moral vsak priznati, da se vede novi žid povsem dostojno, da ne sili v ospredje in da se drži zdaj med proslavami skromno v ozadju navzlic svojemu visokemu naslovu in sijajni uniformi.

Toda čisto drugačen je bil tri dni pozneje, ko je vojvoda sprejemal deželne stanove. Ponosen, hladnega, strogega obraza je stal med ministri in se srepo oziral po deželnih stanovih. Majhna skupina ministrov, med njimi žid, je stala v pestrih, blestečih uniformah, držeč se posebno ob članih parlamenta, ki so se tiščali v gosti črni množici. Štirinajst prelatov je štel parlament ter sedemdeset zastopnikov mest in uradov. Le malokateri, kakor uglajeni, prebrisani Weissensee ter izkušeni pravnik Ludvik Leiffer so ostali povsem mirni. Drugi so imeli skoraj skrbi polne, zbegane, prepotene obraze in stali so v zadregi pred hladno zročo, naduto gručo ministrov. Med njimi je bil prezident sveta Forster in gibčni, uglajeni Neuffer, ki sta bila že pod starim vojvodo opora Karlu Aleksandru in ki sta prekrižala račune deželnih stanov s princem Henrikom Friedrichom. Tu je bil tudi Andrej Henrik Schütz z mogočnim zakrivljenim nosom, prvotno Grävenizov stvor, ki se je znal držati pod vsako vlado. Nič dobrega si niso obetali deželni stanovi od teh treh, nič dobrega si niso obetali niti od žida, čigar navzočnost pri svečanem sprejemu je bila prav za prav izzivanje. Samo enemu iz med ministrov so deželni stanovi zaupali, in da je povabil tudi njega vojvoda v kabinet, to je zopet neprijetno zadelo Neufferja in žida. To je bil Georg Bernard Bilfinger, filozof in fizik. Karel Aleksander je poznal tega počasnega moža poštenega, okroglega, markantnega obraza, ko mu je bil dal pregledati račune in načrte trdnjave. In čeprav je gojil nezaupanje do vseh filozofov, ni mogel premagati skušnjave, da bi namestu pravnika ne povabil v svoj kabinet tega zanesljivega matematika in graditelja trdnjave.

Kupujte domače blago!

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeseršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.